ΛΟΓΓΟΣ

ΔΑΦΝΙΣ & ΧΛΟΗ

Μια ιστορία αγάπης

Πρόλογος - Απόδοση
Ιώ Τοοκώνα

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΛΟΓΓΟΣ

Δάφνις και Χλόη

Καθώς κυνηγούσα στη Λέσβο, στο ιερό άλσος των Νυμφών, συνάντησα το ωραιότερο θέαμα που είχα δει στη ζωή μου. Ήταν μια ερωτική ιστορία αποτυπωμένη πάνω σε πίνακα. Το άλσος ήταν πανέμορφο, κατάφυτο κι ολάνθιστο, και μια ζωογόνος πηγή πότιζε δένδρα και λουλούδια. Αυτό όμως που έκανε ξεχωριστή και πέρα ως πέρα ευχάριστη τη ζωγραφιά ήταν το ερωτικό κλίμα που εξέπεμπε. Γι' αυτό πολλοί, και μάλιστα ξένοι, οδηγημένοι από τη φήμη της, έρχονταν για να προσευχηθούν στις Νύμφες, αλλά κυρίως για να την καμαρώσουν. Απεικονίζονταν γυναίκες ετοιμόγεννες κι άλλες που φάσκιωναν τα μωρά τους, βρέφη έκθετα, κατσικάκια που θήλαζαν, βοσκοί που τα φρόντιζαν, παρέες νεαρών, επιδρομές ληστών, εισβολές εχθρών...

Είδα και θαύμασα κι άλλα πολλά, που όλα τους υμνούσαν τον έρωτα. Με κυρίευσε λοιπόν η επιθυμία να μεταφέρω τη ζωγραφιά στον λόγο. Θέλοντας να την ερμηνεύσω έγραψα τέσσερα βιβλία αφιερωμένα στον Έρω-

τα, στις Νύμφες και στον Πάνα. Έργο ευχάριστο για όλους τους ανθρώπους, τέτοιο ώστε να θεραπεύει τον ασθενή, να παρηγορεί τον λυπημένο, σ' αυτόν που αγάπησε να φέρνει αναμνήσεις και σ' αυτόν που δεν αγάπησε ποτέ να δείχνει τον δρόμο. Γιατί κανείς δεν ξέφυγε από τα δίχτυα του έρωτα, ούτε και πρόκειται να ξεφύγει, όσο υπάρχει ομορφιά και όσο τα μάτια εξακολουθούν να βλέπουν. Σ' εμάς δε ευχήθηκα να δώσει ο θεός σύνεση για να αποδώσουμε σωστά αυτά που αφορούν τους άλλους.

Βιβλίο Πρώτο

Η Μυτιλήνη είναι πόλη της Λέσβου, μεγάλη και πανέμορφη. Η θάλασσα εισχωρώντας στη στεριά δημιούργησε πορθμούς, οι δε άνθρωποι φρόντισαν να τη διακοσμήσουν με λαξευτά μαρμάρινα γεφύρια. Διακόσια στάδια μακριά από την πόλη της Μυτιλήνης βρισκόταν ο αγρός ενός πλούσιου γαιοκτήμονα. Ήταν ένα πανέμορφο κομμάτι γης με λοφίσκους και πεδιάδες. Στα ορεινά του ζούσαν άγρια ζώα, ενώ τα χωράφια του ήταν σπαρμένα με σιτάρι, οι πλαγιές του γεμάτες με αμπέλια και στα λιβάδια του έβοσκαν γιδοπρόβατα. Κύματα έγλειφαν τις ακρογιαλιές του μουσκεύοντας την απαλή άμμο.

Στο κτήμα αυτό δούλευε ένας γιδοβοσκός που τον έλεγαν Λάμωνα. Μια μέρα, καθώς έβοσκε τις γίδες του, είδε μία απ' αυτές να θηλάζει ένα μωρό. Ήταν δύσβατο το μέρος και οι βάτοι πυκνοί, όπου μπλέκονταν άγριοι

κισσοί πάνω από το απαλό χορτάρι. Εκεί ήταν ξαπλωμένο το μωρό, κι η κατσίκα εδώ και μέρες, παρατώντας το νεογνό της, απομακρυνότανε από το κοπάδι για να έρθει να το θηλάσει. Ο Λάμων, που είχε λυπηθεί το παραμελημένο κατσικάκι, ακολούθησε τη γίδα κάτω από τον καυτό μεσημεριάτικο ήλιο για να δει τι συμβαίνει. Κάποια στιγμή την είδε να σιγανεύει το βήμα της μετρώντας την κάθε της κίνηση, φοβούμενη μην πατήσει το μωρό ή μην το γδάρει με τις οπλές της, και να στέκεται από πάνω του. Το μωρό όρμησε λαίμαργα στα κατάμεστα στήθια της και άρχισε να βυζαίνει λες και έβλεπε τις θηλές της μάνας του. Έκπληκτος ο Λάμων πλησίασε και είδε ένα καλοκαμωμένο, μεγαλόσωμο αγοράκι, τυλιγμένο σε πολυτελή σπάργανα. Το πανωφόρι του ήταν πορφυρό, στερεωμένο με χρυσή πόρπη, και δίπλα του βρισκόταν ένα μικρό ξίφος με λαβή από ελεφαντόδοντο.

Στην αρχή σκέφτηκε να κρατήσει αυτό τον μικρό θησαυρό και να παρατήσει το βρέφος, αλλά ντράπηκε από την ανθρωπιά της γίδας. Πήρε τα αναγνωριστικά αντικείμενα, το μωρό και τη γίδα και μόλις βράδιασε τα πήγε στη γυναίκα του, τη Μυρτάλη. Εκείνη τα ’χασε και ο Λάμων τής διηγήθηκε την περιπέτειά του και της είπε πως δεν του πήγαινε η καρδιά να το αφήσει να πεθάνει. Το ίδιο σκέφτηκε κι εκείνη και του πρότεινε να κρύψουν τα γνω-

ρίσματα που ήταν μαζί με το μωρό και να πουν σε όλους πως είναι δικό τους παιδί, τη δε γίδα να την κρατήσουν στο σπίτι για να το ταΐζει. Για να είναι μάλιστα το όνομά του ποιμενικό συμφώνησαν να το φωνάζουν Δάφνι. [1]

Δύο χρόνια αργότερα παρόμοια εμπειρία είχε και άλλος ένας βοσκός, ο Δρύας, που ζούσε σε γειτονικό χωράφι. Ψηλά στο κτήμα υπήρχε το ιερό των Νυμφών. Σ' έναν μεγάλο βράχο, βαθουλωτό από μέσα και κυρτό απ' έξω, ήταν λαξεμένες οι μορφές των Νυμφών, ανυπόδητες, με χέρια γυμνά μέχρι τους ώμους, μαλλιά λυμένα μέχρι τον αυχένα και μάτια γελαστά. Με τις ζώνες να σφίγγουν τις μέσες τους και στάση ανάλαφρη έμοιαζαν σαν να χορεύουν κυκλικό χορό. Η είσοδος στο ιερό βρισκόταν ακριβώς στη μέση του βράχου. Από μια πηγή ανάβλυζε νερό, που καθώς χυνόταν σχημάτιζε ρυάκι και πότιζε το ίσιωμα μπροστά απ' τη σπηλιά, κάνοντας το χορτάρι τρυφερό και καταπράσινο. Υπήρχαν επίσης κρεμασμένοι κάδοι, πλαγίαυλοι, σύριγγες και σουραύλια, αναθήματα βοσκών παλιότερων εποχών.

---

1 Σύμφωνα με τον Αιλιανό το όνομα Δάφνις πρωτοσυναντάται σε έργο του αρχαίου λυρικού ποιητή Στησιχόρου του Σικελού (640- 555 π.Χ.). Αργότερα χρησιμοποιήθηκε και από βουκολικούς ποιητές παράλληλα με τα ονόματα Ύλας, Τίτυρος, Αμαρυλλίς κ.ά.

Σ' αυτό το Νυμφαίο είχε αρχίσει να συχνάζει μία απ' τις προβατίνες του που μόλις είχε γεννήσει. Ο Δρύας, θέλοντας να τη συμμορφώσει, λύγισε μια χλωρή βέργα και έτρεξε ξοπίσω της. Όταν έφθασε στον βράχο έμεινε άναυδος με το θέαμα που ξεδιπλώθηκε μπροστά στα μάτια του. Η προβατίνα πρόσφερε απλόχερα τους μαστούς της σε ένα μωρό, το οποίο αχόρταγα βύζαινε από τη μια θηλή στην άλλη. Το μωρό δεν έκλαιγε και το προσωπάκι του ήταν καθαρό, καθώς η προβατίνα το καθάριζε με τη γλώσσα της έπειτα από κάθε χορταστικό θηλασμό. Ήταν ένα πανέμορφο κοριτσάκι, τυλιγμένο κι αυτό με πολυτελή σπάργανα. Φορούσε επίχρυσα παπουτσάκια, χρυσή ζώνη και χρυσοποίκιλτο ζιπουνάκι.

Ο Δρύας πίστεψε πως το εύρημα ήταν θεόσταλτο. Παίρνοντας μάλιστα παράδειγμα από την προβατίνα και τον τρόπο με τον οποίο φρόντιζε το μωρό, το πήρε με προσοχή στην αγκαλιά του, έβαλε τα γνωρίσματα στο ταγάρι του και έτρεξε να προσευχηθεί στις Νύμφες. Ζήτησε από αυτές να τον αξιώσουν να μεγαλώσει με τον καλύτερο τρόπο την ικέτιδά τους και να την κάνουν ευτυχισμένη. Στη συνέχεια μάζεψε το κοπάδι του και ξεκίνησε για το σπίτι. Διηγήθηκε τα όσα είδε στη γυναίκα του, τη Νάπη, και της ζήτησε να κρατήσουν το μωράκι και να το μεγαλώσουν σαν να 'τανε δικό τους παιδί. Εκείνη συμ-

φώνησε αμέσως και ένιωσε το σκίρτημα της μητρότητας να την κυριεύει. Ο μόνος της φόβος ήταν μη και την ξεπερνούσε σε αγάπη η προβατίνα. Για να φανεί μάλιστα πως είναι δικό τους παιδί, σκέφτηκαν κι αυτοί να του δώσουν ποιμενικό όνομα, και έτσι το ονόμασαν Χλόη.

Τα παιδιά μεγάλωσαν γρήγορα και η ομορφιά τους ξεπέρασε κατά πολύ αυτή των αγροτών. Ο Δάφνις ήταν ήδη δεκαπέντε χρονών και η Χλόη δύο χρόνια μικρότερη όταν ο Λάμων και ο Δρύας είδαν και οι δυο το ίδιο όνειρο. Ήτανε, λέει, οι Νύμφες κοντά στο ιερό τους, εκεί όπου είχε βρει ο Δρύας τη Χλόη, και παρέδιδαν τα δυο παιδιά σ' ένα αγόρι σοβαρό και όμορφο που 'χε φτερά στους ώμους. Στα χέρια κρατούσε ένα τόξο και μικρά βέλη, με ένα εκ των οποίων άγγιξε τα δυο παιδιά και τα διέταξε στο εξής να βόσκουν το ένα το κοπάδι με τις γίδες και το άλλο το κοπάδι με τα πρόβατα.

Ξύπνησαν κι οι δυο αναστατωμένοι. Στενοχωρήθηκαν και οι δυο για το ότι θα γίνονταν ποιμένες εκείνοι των οποίων τα σπάργανα έδειχναν πως προορίζονταν για καλύτερη τύχη. Γι' αυτό και τα μεγάλωναν με τον καλύτερο τρόπο, τα τάιζαν με εκλεκτά φαγητά, τους μάθαιναν γράμματα, για να ξεφύγουν από τη μοίρα του ποιμένα. Καθώς όμως τα παιδιά είχαν σωθεί από τη θεία πρόνοια, θα έπρεπε κι αυτοί να υπακούσουν στις θεϊκές εντολές.

Μια μέρα οι δυο γείτονες εκμυστηρεύτηκαν ο ένας στον άλλο το όνειρο που είδαν και αποφάσισαν να θυσιάσουν στο ιερό των Νυμφών για το φτερωτό αγόρι που δεν γνώριζαν το όνομά του. Κάλεσαν αργότερα τα παιδιά τους και τους ανακοίνωσαν τα νέα τους καθήκοντα: πώς πρέπει δηλαδή να φροντίζουν τα κοπάδια τους, πώς να τα βόσκουν πριν από το μεσημέρι, πότε να τα πηγαίνουν να πιουν νερό και πότε να τα γυρίζουν στο μαντρί· ποια ζώα θέλουν φοβέρα με ραβδί και ποια υπακούνε στη φωνή. Σε αντίθεση με τους γονείς τους, τα παιδιά ήταν όλο χαρά, λες και τους είχαν αναθέσει κάποιο υψηλό αξίωμα. Και τα δύο αγαπούσαν τα κοπάδια τους περισσότερο απ' ό,τι οι υπόλοιποι βοσκοί, καθώς η Χλόη ήξερε πως επέζησε χάρη σε μια προβατίνα και ο Δάφνις δεν ξέχασε ποτέ ότι τον ανάθρεψε μια γίδα.

Είχε έρθει η άνοιξη. Δάση, λιβάδια και βουνά είχαν γεμίσει με πολύχρωμα λουλούδια. Ο εκκωφαντικός βόμβος των μελισσών και το κελάηδισμα των πουλιών ανήγγειλλαν παντού την αλλαγή της εποχής. Νεογέννητα αρνάκια έτρεχαν τριγύρω χαρωπά και χοροπηδούσαν όλο ζωντάνια. Ήταν τόσο ανέμελα και τόσο όμορφα τα πάντα, που τα δυο παιδιά, παρασυρμένα από τη φύση, άρχισαν να τη μιμούνται. Ακούγοντας το κελάηδισμα των πουλιών τραγουδούσανε κι αυτά, βλέποντας τα προβα-

τάκια και τα κατσικάκια να χοροπηδούν πέρα δώθε έτρεχαν και χόρευαν κι αυτά, παρατηρώντας δε τις μέλισσες που μάζευαν γύρη απ' όλα τα λουλούδια μάζευαν λουλούδια κι αυτά, που άλλα τα έβαζαν στον κόρφο τους και με άλλα έπλεκαν στεφάνια τα οποία πρόσφεραν στις Νύμφες.

Όλα τα έκαναν μαζί. Άλλες φορές ο Δάφνις μάζευε τα πρόβατα που απομακρύνονταν κι άλλοτε η Χλόη κατέβαζε από τους δύσβατους γκρεμούς τα πιο ατίθασα γίδια. Υπήρχαν φορές που ο ένας από τους δύο φρόντιζε και τα δυο κοπάδια, ενώ ο άλλος έπαιζε. Τα παιχνίδια τους ήταν ποιμενικά και παιδιάστικα. Η Χλόη μάζευε στάχυα από τα βαλτοτόπια και έπλεκε καλαθάκια για να βάζει μέσα γρύλους, γι' αυτό καμιά φορά ξεχνιόταν και παραμελούσε τα προβατάκια της, ενώ ο Δάφνις έκοβε λεπτά καλάμια, που τα τρυπούσε στους κόμπους κι έπειτα τα συγκολλούσε με μαλακό κερί. Στη συνέχεια έπαιζε τον αυτοσχέδιο αυτό αυλό μέχρι το σούρουπο. Τις περισσότερες φορές μοιράζονταν το γάλα, το κρασί και το φαγητό τους. Πιο εύκολο ήταν να δει κανείς χωριστά τα πρόβατα ή τα γίδια παρά να είναι χωριστά ο Δάφνις από τη Χλόη.

Αυτά ήταν τα παιχνίδια τους μέχρι που ο Έρως τούς έφερε άλλες σκοτούρες... Εκείνες τις μέρες μια λύκαινα,

που μόλις είχε γεννήσει, έκανε επιθέσεις σε κοπάδια και έκλεβε ζωντανά για να ταΐσει τα λυκάκια της. Έντρομοι οι χωρικοί έσκαψαν έναν λάκκο και, αφού πέταξαν το χώμα μακριά, τον σκέπασαν με ξερόκλαδα για να φαίνεται όπως ήταν πριν. Ακόμα και λαγός αν πατούσε πάνω τους, αυτά θα υποχωρούσαν, τόσο λεπτά και εύθραυστα ήταν. Στη συνέχεια έσκαψαν και άλλους παρόμοιους λάκκους στα βουνά και στα λιβάδια με την ελπίδα να πιάσουν τη λύκαινα. Εκείνη όμως, αντιλαμβανόμενη το τέχνασμα, τους απέφυγε όλους. Ωστόσο πολλά από τα ζώα των κοπαδιών τους, που ήταν πιο απρόσεχτα, έχασαν τη ζωή τους πέφτοντας μέσα στους λάκκους.

Λίγο έλειψε να πάθει το ίδιο και ο Δάφνις. Μια μέρα δυο ξαναμμένοι τράγοι του άρχισαν να μαλώνουν και όπως ο ένας χτυπούσε τον άλλον με ορμή έσπασε το ένα του κέρατο. Μουγκρίζοντας από πόνο το έβαλε στα πόδια, ενώ ο νικητής τον πήρε στο κατόπι. Ο Δάφνις θύμωσε πολύ και, θέλοντας να συμμορφώσει τον ταραχοποιό τράγο, πήρε μια βέργα και άρχισε να τον κυνηγάει. Όπως συμβαίνει σ' αυτές τις περιπτώσεις, ούτε ο διωκόμενος αλλά ούτε και ο διώκτης βλέπει πού πατάει καθώς τρέχει με την ψυχή στο στόμα. Έτσι ύστερα από λίγο έπεσαν κι οι δυο μέσα σε έναν από τους λάκκους. Πρώτα ο τράγος και έπειτα ο Δάφνις. Αυτό ήταν που τον

έσωσε, γιατί έπεσε πάνω στο ζώο και απέφυγε τα χειρότερα. Απελπισμένος ο Δάφνις άρχισε να καλεί σε βοήθεια. Ευτυχώς που η Χλόη είχε αντιληφθεί το γεγονός και είχε τρέξει ξοπίσω τους. Όταν έφθασε στον λάκκο και είδε ότι ο Δάφνις ήταν καλά ησύχασε, αλλά, μην μπορώντας να τον βοηθήσει, έτρεξε στους γύρω αγρούς να ζητήσει βοήθεια.

Σε λίγο γύρισε με έναν βοσκό, ο οποίος ζήτησε ένα μακρύ σχοινί, για να το ρίξει και να τραβήξει πάνω τον νεαρό γιδοβοσκό. Τότε η Χλόη έλυσε τη ζώνη της και την έδωσε στον γελαδάρη, ο οποίος, γερός καθώς ήταν, τράβηξε τον δύστυχο τράγο και στη συνέχεια τον νέο. Ο τράγος είχε απολέσει και το άλλο του κέρατο, και αυτή ήταν η τιμωρία του. Ο Δάφνις, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης, χάρισε τον τράγο στον γελαδάρη και πήρε τον δρόμο της επιστροφής μαζί με τη Χλόη. Στη διαδρομή κατέστρωσαν σχέδια για το πώς θα δικαιολογούσαν την απώλεια του τράγου στους γονείς του. Όταν επέστρεψαν στα κοπάδια τους και τα βρήκαν να βόσκουν ήσυχα και πειθαρχημένα ανακουφίστηκαν, γιατί αγωνιούσαν μην είχαν σκορπίσει. Κάθισαν τότε στη σκιά μιας μεγάλης βελανιδιάς και άρχισαν να ψάχνουν το κορμί του νέου για τυχόν μώλωπες ή εκδορές. Τελικά δεν είχε τίποτα απ' αυτά αλλά ήταν γεμάτος χώματα και

λάσπες. Σκέφτηκαν πως θα έπρεπε να λουστεί για να μην καταλάβουν ο Λάμων και η Μυρτάλη τι είχε συμβεί.

Πήγαν μαζί στο Νυμφαίο, όπου έτρεχε γάργαρο νερό, και αφού ο Δάφνις έβγαλε τον χιτώνα του, τον έδωσε στη Χλόη να τον κρατάει μαζί με το σακί του. Στη συνέχεια στάθηκε μπροστά στην πηγή και άρχισε να λούζεται. Είχε μαύρα και πλούσια μαλλιά ο Δάφνις και το κορμί του ήταν ηλιοκαμένο, λες κι αντανακλούσε πάνω του το σκούρο χρώμα των μαλλιών του. Της φάνηκε πανέμορφος έτσι όπως τον κοίταζε και σκέφτηκε πως θα ήταν λόγω του λουτρού αυτή η αλλαγή. Πλησίασε και θέλησε να του τρίψει την πλάτη. Ξαφνικά ένιωσε περίεργα. Το δέρμα του της φάνηκε τόσο απαλό, που άθελά της χάιδεψε το δικό της για να δει αν είναι το ίδιο μ' εκείνου.

Όταν πια ο ήλιος βασίλεψε, τα δυο παιδιά οδήγησαν τα κοπάδια τους στις στάνες και αποχαιρετίστηκαν όπως πάντα. Τη νύχτα εκείνη ένα πράγμα είχε μονάχα στο μυαλό της η Χλόη: να τον ξαναδεί να λούζεται.

Την άλλη μέρα, σαν έφθασαν στη βοσκή, ο Δάφνις κάθισε κάτω από τη βελανιδιά και άρχισε να παίζει τον αυλό του παρακολουθώντας τα γίδια, που είχαν ξαπλώσει και απολάμβαναν τη μελωδία. Η Χλόη από τη μια παρακολουθούσε τα πρόβατά της κι από την άλλη παρατηρούσε εκείνον. Πάλι της φάνηκε πανέμορφος, και τούτη

τη φορά υπεύθυνη για την ομορφιά του θεώρησε τη μουσική. Μόλις ο Δάφνις σταμάτησε για λίγο να παίζει, πήρε τον αυλό και προσπάθησε να βγάλει μερικές νότες, με την ελπίδα να ομορφύνει όπως κι εκείνος. Μετά τον έπεισε να λουστεί ξανά μπροστά της. Καθώς εκείνος λουζόταν η κοπέλα τον καμάρωνε και, πλησιάζοντάς τον, τον χάιδεψε παινεύοντας την ομορφιά του. Και ήταν αυτή η αρχή του έρωτα για εκείνη.

Μικρό κορίτσι καθώς ήταν, μεγαλωμένο μάλιστα στους αγρούς, δίχως να έχει ακούσει ποτέ της κάτι για τον έρωτα, δεν ήξερε τι της συμβαίνει. Η καρδιά της ήταν θλιμμένη, το βλέμμα της ασυγκράτητο. Δεν έτρωγε και όλο για κείνον ήθελε να μιλάει. Τις νύχτες δεν έκλεινε μάτι, ενώ αδιαφορούσε πια για το κοπάδι της. Τη μια γελούσε και την άλλη έκλαιγε, τη μια την έπαιρνε ο ύπνος και την άλλη πηδούσε απ' το κρεβάτι ανάστατη. Το πρόσωπό της άλλοτε ήταν ωχρό και άλλοτε φλογισμένο και κατακόκκινο. Ούτε δαμάλα που την τσίμπησε ο οίστρος δεν συμπεριφερόταν έτσι. Μια μέρα που έμεινε μόνη άρχισε να παραμιλά:

«Είμαι άρρωστη, αυτό είναι το μόνο σίγουρο, αλλά ποια είναι η αρρώστια μου; Πώς τη λένε; Πονάω δίχως να έχω καμιά πληγή, λυπάμαι δίχως να έχω χάσει κανένα από τα πρόβατά μου, καίγομαι κι ας κάθομαι στη σκιά. Σε

πόσους βάτους έχω γδαρθεί κι όμως δεν έκλαψα, πόσες μέλισσες με τσίμπησαν με το κεντρί τους κι όμως αυτό δεν με εμπόδισε να φάω το μέλι τους. Τι είδους κεντρί είναι αυτό που έχει τρυπήσει την καρδιά μου και με πονάει τόσο; Ο Δάφνις είναι όμορφος, όμορφα όμως είναι και τα λουλούδια. Παίζει πολύ γλυκά τον αυλό του, γλυκόλαλα όμως είναι και τα αηδόνια. Εμένα καρφί δεν μου καίγεται γι' αυτά. Αχ, ας ήμουν ο αυλός του, να πνέει μέσα μου, ας ήμουν γίδα, να με φροντίζει. Εσείς φταίτε, παλιόνερα, που μόνο εκείνον κάνατε ωραίο. Άδικα λούζομαι κι εγώ για να ομορφύνω. Καλές μου Νύμφες, χάνομαι. Ούτε εσείς δεν βοηθάτε την παρθένα που οι ίδιες αναστήσατε. Άμα χαθώ εγώ, ποιος θα σας στεφανώνει με πολύχρωμα λουλούδια; Ποιος θα φροντίζει τα δύσμοιρα αρνάκια μου; Ποιος θα περιποιείται τη φλύαρη ακρίδα που με τόσους κόπους έπιασα; Για να με νανουρίζει την ήθελα όταν αποκοιμιόμουν έξω απ' τη σπηλιά σας, τώρα όμως δεν κλείνω μάτι για χάρη του κι εκείνη άδικα τραγουδάει».

Αυτά αισθανόταν κι αυτά μονολογούσε η Χλόη λαχταρώντας να μάθει τι της είχε συμβεί.

Ο Δόρκων όμως, ο βοσκός, που χάρη σ' εκείνον είχαν σωθεί ο Δάφνις και ο τράγος από την παγίδα, είχε μόλις αρχίσει να βγάζει γένια, αλλά γνώριζε τον έρωτα και στο

όνομα και στην πράξη. Από την ημέρα που είχε δει τη Χλόη την είχε ερωτευτεί. Μέρα με τη μέρα τον έκαιγε ο πόθος για εκείνη, γι' αυτό, αγνοώντας τον νεαρό γιδοβοσκό, που ήταν ακόμη παιδί, θέλησε να την κατακτήσει με δώρα ή με βία.

Στην αρχή πλησίασε τα δυο παιδιά προσφέροντας σ' εκείνον έναν αυλό από εννιά καλάμια δεμένα με χαλκό κι όχι κερί, στη δε Χλόη ελαφόδερμα με τρίχωμα σαν να ήταν ζωγραφισμένο, όπως εκείνα που φορούσαν οι γυναίκες στις βακχικές γιορτές. Από τότε τον θεώρησαν φίλο τους, κι εκείνος συνέχισε να δελεάζει τη Χλόη πότε με ανθότυρο, πότε με καλοπλεγμένο στεφάνι για τα μαλλιά της και πότε με ώριμα μήλα, ενώ σταδιακά αγνοούσε όλο και περισσότερο τον νέο. Μια μέρα της έφερε ένα νεογέννητο μοσχαράκι, μια άλλη ένα χρυσοστόλιστο ξύλινο κύπελλο και αργότερα νεοσσούς ορεσίβιων πουλιών. Εκείνη, άπειρη καθώς ήταν στα ερωτικά τεχνάσματα, δεχόταν με χαρά τις προσφορές, αλλά πιο πολύ χαιρόταν που είχε κάτι να δώσει στον σύντροφό της στη βοσκή.

Μια μέρα που ήταν πια καιρός να μάθει και ο Δάφνις τα έργα του έρωτα, άρχισε να λογομαχεί με τον Δόρκωνα για το ποιος από τους δυο τους ήταν πιο όμορφος. Επειδή δεν έβγαζαν άκρη, όρισαν κριτή τη Χλόη και έπαθλο ένα δικό της φιλί. Πρώτος μίλησε ο Δόρκων:

«Εγώ, κορίτσι μου, είμαι μεγαλύτερος και βόσκω γελάδια, όχι γίδια. Είμαι τόσο καλύτερός του, όσο οι ταύροι από τους τράγους. Είμαι κατάλευκος όπως το γάλα και τα μαλλιά μου πυρρόξανθα όπως τα αθέριστα χωράφια. Εμένα με μεγάλωσε μάνα, όχι θεριό. Αυτός είναι λεπτός και άτριχος σαν γυναίκα, ενώ το δέρμα του είναι μαύρο σαν κι αυτό των λύκων. Είναι τόσο φτωχός, που δεν μπορεί να θρέψει ούτε έναν σκύλο, κι επειδή βόσκει τράγους, η απαίσια μυρωδιά τους έχει ποτίσει το δέρμα του. Αν είναι λοιπόν αλήθεια ότι τον ανάθρεψε γίδα, σε τι διαφέρει απ' αυτή;»

Στη συνέχεια πήρε τον λόγο ο Δάφνις:

«Ναι, είναι αλήθεια, μια γίδα με ανάθρεψε, όπως και τον Δία. Ναι, βόσκω τράγους, αλλά οι τράγοι μου είναι πιο καλοθρεμμένοι από τους ταύρους του. Και το κυριότερο, δεν μυρίζω τη μυρωδιά τους. Εδώ ο Παν, που ήταν μισός τράγος μισός άνθρωπος, δεν μύριζε, πόσο μάλλον εγώ. Μου είναι υπεραρκετά το τυρί, το φρεσκοψημένο ψωμί και το λευκό κρασί που έχω. Κι οι πλούσιοι χωρικοί μ' αυτά θρέφονται. Ναι, είμαι άτριχος, αλλά και ο Διόνυσος άτριχος ήταν. Ναι, είμαι μαύρος, αλλά και ο υάκινθος μαύρος είναι, και μάλιστα ομορφότερος από τα κρίνα. Αυτός είναι ροδαλός σαν την αλεπού, έχει τριχωτό πιγούνι σαν τον τράγο και είναι λευκός σαν πρω-

τευουσιάνα. Αν φιλήσεις εμένα, θα φιλήσεις τα χείλη μου, ενώ αυτόν, τις τρίχες. Τέλος, μην ξεχνάς, Χλόη μου, πως κι εσένα προβατίνα σε ανάθρεψε, κι όμως είσαι πανέμορφη».

Η Χλόη δεν άντεχε να περιμένει άλλο. Μετά τα τελευταία λόγια του, ποθώντας μάλιστα από καιρό τα χείλη του, αναπήδησε από χαρά και του έδωσε ένα φιλί. Ήταν αδέξιο και αδίδακτο το φιλί της, ωστόσο ικανό να ζεστάνει τις καρδιές και των δυο.

Ο Δόρκων έφυγε πικραμένος, αναζητώντας άλλα μονοπάτια του έρωτα. Ο δε Δάφνις, λες και δεν είχε δεχτεί φιλί αλλά δαγκωματιά, πάγωσε ξαφνικά, χωρίς να μπορεί πια να ελέγξει τους χτύπους της καρδιάς του. Από τότε έγινε σκυθρωπός και το μόνο που τον ένοιαζε ήταν να βλέπει τη Χλόη. Όταν όμως την έβλεπε κοκκίνιζε μέχρι τ' αυτιά. Για πρώτη φορά θαύμαζε τα κατάξανθα μαλλιά της, τα μεγάλα σαν ελαφίσια μάτια της, το πρόσωπό της που ήταν λευκότερο κι από το γάλα. Ένιωθε σαν τυφλός που βρήκε το φως του.

Δεν έτρωγε πια, ίσα που δοκίμαζε το φαγητό και μετά το παρατούσε. Αν πάλι χρειαζόταν να πιει, έβρεχε μόνο τα χείλη του. Αυτός που ήταν πιο φλύαρος κι από τους γρύλους έμενε τώρα σιωπηλός. Αυτός που ήταν πιο ευκίνητος κι απ' τα κατσίκια έμενε τώρα ακίνητος. Παραμε-

λούσε το κοπάδι του και ούτε ο αυλός τού έδινε ευχαρίστηση. Το πρόσωπό του ήταν χλωμό όπως τα καλοκαιρινά ξερόχορτα. Μόνο μπροστά στη Χλόη γινόταν και πάλι φλύαρος, κι αν αυτή τον άφηνε καμιά φορά μόνο παραμιλούσε:

«Τι ήταν αυτό που μου 'κανε το φιλί της Χλόης; Τα χείλη της είναι τρυφερότερα κι από το ρόδι, το στόμα της γλυκύτερο κι από το μέλι. Κι όμως, το φιλί της πονάει περισσότερο κι απ' το κεντρί της μέλισσας. Πόσες φορές δεν φίλησα νεογέννητα κατσικάκια, νεογέννητα σκυλάκια, ακόμα και το μοσχαράκι του Δόρκωνος. Κι όμως, ποτέ μου δεν ένιωσα έτσι. Μου κόβεται η ανάσα, η καρδιά μου σκιρτά κι η ψυχή μου λιώνει, παρ' όλα αυτά θέλω πάλι να με φιλήσει. Τι καινούργια αρρώστια είναι αυτή που με βρήκε; Δεν ξέρω ούτε το όνομά της. Μήπως η Χλόη δοκίμασε δηλητήριο πριν με φιλήσει; Κι αν είναι έτσι, πώς και δεν έπαθε κακό; Αχ, πόσο όμορφα κελαηδούν τα αηδόνια, ενώ ο αυλός μου μένει σιωπηλός! Πόσο ξένοιαστα χοροπηδούν τα κατσικάκια μου, ενώ εγώ στέκω ακίνητος. Πόσα πολύχρωμα λουλούδια έχουν ανθίσει γύρω μου κι εγώ δεν πλέκω ούτε ένα στεφάνι! Οι βιολέτες και οι υάκινθοι ανθίζουν, ενώ εγώ μαραίνομαι. Σε λίγο θα μοιάζει ομορφότερος ο Δόρκων από μένα».

Αυτά σκεφτόταν κι αυτά μονολογούσε ο Δάφνις κα-

θώς πρωτοδοκίμαζε τα έργα του έρωτα. Από την άλλη, ο Δόρκων, ο οποίος ήταν ακόμη ερωτευμένος με τη Χλόη, μια μέρα παραφύλαξε τον Δρύαντα την ώρα που φύτευε βλαστάρια στον αμπελώνα και τον πλησίασε με δώρα και κολακείες. Του πρόσφερε εκλεκτά τυριά, μιας και γνωρίζονταν από παλιά, και στη συνέχεια έφερε την κουβέντα στον γάμο και στη Χλόη. Του υποσχέθηκε πως αν γινόταν γυναίκα του θα του έδινε σπουδαία δώρα: ένα ζευγάρι βόδια καματερά, τέσσερις κυψέλες, πενήντα μηλιές, ένα δέρμα ταύρου για να κάνει παπούτσια και κάθε χρόνο ένα μοσχαράκι πρόσφατα αποκομμένο από τον θηλασμό. Σαγηνεμένος από τα δώρα ο Δρύας λίγο έλειψε να δώσει τη συγκατάθεσή του. Σκέφτηκε όμως πως το κορίτσι άξιζε καλύτερη τύχη, κι έτσι αρνήθηκε τις προσφορές επικαλούμενος διάφορες δικαιολογίες.

Ο Δόρκων, αποτυγχάνοντας για δεύτερη φορά να φθάσει στον σκοπό του, χάνοντας μάλιστα και τόσα τυριά, αποφάσισε να αρπάξει με το ζόρι τη Χλόη μόλις την πετύχει μόνη. Παραφύλαξε λοιπόν και είδε ότι μια μέρα πήγαινε τα κοπάδια για νερό ο Δάφνις και μια η Χλόη. Μηχανεύτηκε τότε ένα τέχνασμα αντάξιο βοσκού. Πήρε το τομάρι ενός μεγαλόσωμου λύκου, που κάποτε είχε σκοτώσει με τα κέρατά του ένας από τους ταύρους του και το έριξε στην πλάτη του, ούτως ώστε τα μπροστινά

του πόδια να σκεπάζουν τα χέρια του και τα πισινά τα πόδια του μέχρι τις φτέρνες. Το άνοιγμα δε του στόματός του σκέπαζε το κεφάλι του σαν περικεφαλαία. Αφού προσπάθησε να μοιάσει όσο το δυνατόν περισσότερο με το θεριό, κατέβηκε στην πηγή, που ήταν σε ένα κοίλωμα με βάτους, αγκάθια, αγριοκυπάρισσα και σπαράγγια. Το μέρος αυτό ήταν ιδανική κρυψώνα ακόμα και για αληθινό λύκο. Κρύφτηκε εκεί και βάλθηκε να περιμένει. Η ελπίδα πως η εμφάνισή του θα προκαλούσε πανικό και πως θα κατάφερνε να κλέψει τη Χλόη μεγάλωνε ώρα με την ώρα.

Μετά από λίγο έφθασε η Χλόη με τα κοπάδια, ενώ ο Δάφνις είχε μείνει πίσω, γιατί είχε αναλάβει να μαζέψει χλωρά φύλλα για να ταΐσουν αργότερα τα ζωντανά. Το κοπάδι όμως ακολουθούσαν και τα σκυλιά-φύλακες, που άλλη δουλειά δεν είχαν από το να μυρίζουν καθετί ύποπτο. Μόλις αισθάνθηκαν τον Δόρκωνα να ετοιμάζεται να επιτεθεί στο κορίτσι, άρχισαν να γαβγίζουν δυνατά κι αμέσως όρμησαν καταπάνω του λες κι ήταν πραγματικός λύκος. Αφού τον περικύκλωσαν, και πριν προλάβει να συνέλθει από την ταραχή, άρχισαν να τον δαγκώνουν. Στην αρχή, από τον φόβο μην αποκαλυφθεί, κάθισε ακίνητος, μιας και τα σκυλιά δάγκωναν την προβιά κι όχι τον ίδιο. Όταν όμως έσκισαν την προβιά και

άρχισαν να τον δαγκώνουν πραγματικά, έβαλε τις φωνές. Τρομοκρατημένη η Χλόη έτρεξε να φωνάξει τον σύντροφό της σε βοήθεια. Τα δυο παιδιά κατάφεραν σε λίγα λεπτά να τιθασέψουν τα σκυλιά, τα οποία είχαν συνηθίσει να υπακούν στις εντολές τους, και πήγαν αμέσως τον Δόρκωνα στην πηγή για να πλύνουν τις πληγές του. Ο νεαρός άνδρας είχε δαγκωματιές στους μηρούς και στους ώμους, όπου είχαν χώσει βαθιά τα δόντια τους τα σκυλιά. Ο Δάφνις και η Χλόη μάσησαν χλωρό φλοιό φτελιάς κάνοντάς τον κατάπλασμα και σκέπασαν τις πληγές του μ' αυτό. Ανίδεοι όπως ήταν στα ερωτικά τεχνάσματα εξέλαβαν την ιστορία αυτή σαν ένα ποιμενικό παιχνίδι, γι' αυτό και δεν θύμωσαν καθόλου, αλλά, αφού τον παρηγόρησαν, τον συνόδεψαν υποβαστάζοντάς τον μέχρι το σπίτι του.

Ύστερα απ' αυτό το περιστατικό ο μεν Δόρκων προσπάθησε να γιατρέψει τις πληγές του ευγνωμονώντας την τύχη του που σώθηκε από το στόμα των σκύλων, κι όχι των λύκων, όπως συνηθίζεται να λέγεται, τα δε παιδιά βασανίστηκαν μέχρι αργά το βράδυ προσπαθώντας να μαζέψουν τα κοπάδια τους, καθώς τα ζώα είχαν αγριέψει από την εμφάνιση του «λύκου» και απ' τα γαβγίσματα των σκύλων και είχαν σκορπίσει άλλα στα βράχια κι άλλα στην παραλία.

Δαφνις & Χλοη

“Παιδιά μου, δεν υπάρχει φάρμακο για τον έρωτα. Ούτε από αυτά που τρώγονται ούτε απ’ αυτά που πίνονται ούτε απ’ αυτά που λέγονται σαν ξόρκια. Μόνο ένα φιλί, μια αγκαλιά και δυο γυμνά κορμιά μπορούν να τον γιατρέψουν.”

Σε μια παραλία της Λέσβου δύο βοσκοί βρίσκουν και υιοθετούν δύο έκθετα παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, τον Δάφνι και τη Χλόη. Όταν μεγαλώνουν τα παιδιά, αναλαμβάνουν τη βοσκή των κοπαδιών και μέσα στη μαγευτική φύση ανακαλύπτουν σιγά σιγά τα μυστήρια του έρωτα.

Διαβάστε ξανά, σε νέα μετάφραση, το έργο του αρχαίου έλληνα μυθιστοριογράφου Λόγγου, μια ερωτική ιστορία που αγαπήθηκε όσο λίγες και επηρέασε αμέτρητους καλλιτέχνες σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης.

ISBN:978-618-03-0838-9
9 786180 308389
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 80838